

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร
ในจังหวัดอุดรธานี

ผู้วิจัย นางนงคราญ พิมพ์โคตร **ปริญญา** เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ อุดมสิน
ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตพืชผักในจังหวัดอุดรธานี (2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานี (3) ปัญหาในการผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานี

ประชากรที่ศึกษาเป็นเกษตรกรที่ร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าการเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐานที่ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร(พืชผัก) จำนวน 480 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่ายได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 228 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 48.92 ปี มีสถานภาพการสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร ได้รับข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีการผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร มีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรเฉลี่ย 14.14 ไร่ มีพื้นที่ปลูกผักเฉลี่ย 2.49 ไร่ ในปี 2549 มีรายได้จากภาคเกษตรเฉลี่ย 90,212.45 บาท รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 33,659.19 บาท มีรายได้รวมเฉลี่ย 115,899.74 บาท และมีแรงงานเป็นแรงงานเกษตรเฉลี่ย 2.75 คน จำหน่ายผลผลิตโดยมีพ่อค้าคนกลางรับไปจำหน่าย (2) การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร เกษตรกรยอมรับระดับมากที่สุด 3 ด้านคือ ด้านการคัดเลือกพื้นที่ปลูก ด้านการจัดการดินและปุ๋ย ด้านการเก็บเกี่ยว ยอมรับระดับมากในด้านการเตรียมเมล็ดพันธุ์ ในระดับปานกลาง ด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช (3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการผลิตพืชผักปลอดสารพิษของเกษตรกร ได้แก่ อายุ การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร การรับข้อมูลข่าวสาร พื้นที่ปลูกผัก จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงาน (4) เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับมากที่สุด ในประเด็น ปัญหาด้านปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ปุ๋ยอินทรีย์ผลิตได้ไม่พอใช้ ปัญหาด้านการตลาด ขายผลผลิตไม่ได้ราคา ไม่มีที่จำหน่ายสินค้า และเสนอแนะให้รัฐบาลได้มีการช่วยเหลือในด้านการหาปัจจัยการผลิต และมีการประกันราคาผลผลิตตลอดการรับซื้อผลผลิตที่มีคุณภาพเพื่อความยั่งยืนของเกษตรกร

คำสำคัญ การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ จังหวัดอุดรธานี

Thesis title: Factors Relating to an Adoption of Vegetable Production Technology for Pesticide Safety by Farmers in Udon Thani Province

Researcher: Mrs. Nongkran Pimkhot; **Degree:** Master of Agriculture (Agricultural Extension); **Thesis advisors:** (1) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate professor; (2) Dr. Porntip Udomsin, Associate professor; **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The objectives of this research were to study: (1) the personal background, economic and social of farmers in Udon Thani Province. (2) factors relating to an Adoption of vegetable production technology for pesticide safety by farmers in Udon Thani province. (3) problems recommendation of farmers in Udon Thani province.

The population of the research was 228 farmers who plant vegetable production for safety and to learn process farmers field school. Data were collected by interview schedule and analysis by percentage, minimum, maximum, means, standard deviation, multiple regression analysis

The results revealed (1) the farmers who plant vegetable production for safety were female. The average age was 48.92 years, the mostly to get married, the educational level was primary-school more than half of the farmers an institute group, farmers received an information from sub-district agricultural extension. The average area of their own was 14.14 rais. In 2005, The averages of incomes inside agricultural were 90,212.45 baht and outside agricultural were 33,659.19 baht and the averages of incomes to include were 115,899.74 baht, the average of farm labor were 2.75 persons. They sold the vegetable products to dealer. (2) The adoption of vegetable production for safety of farmers at the high level in following topics: the most of area selection soil and fertilizer management and applied good agricultural practice for harvesting and post-harvesting. The medium of seed selection and many ways especially the prevention and elimination of pest in integrated way. (3) Factors related to the adoption of vegetable production for safety were age, institute group, information, area for growth vegetable, farm labor. (4) the most serious problems were high cost a mean of production, to be absent organic fertilizer, market, low cost of vegetable production. Suggestion government should support a mean of production and guarantee.

Keywords: Adoption, Vegetable production, Pesticide Safety, Udon Thani Province